

CULTURA POPORULUI

Respectă și iubește pe Cel ce te-a creat

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, profesori, studenți și săteni 200 Lei
Pentru autoritățile sătești 300
Pentru instituții particulare și de stat 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOEȘTE ȘI VEI PUTEA”

C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REGALIA, STR. REGALA Nr. 16 Sec. I

BUCUREȘTI, 6 APRILIE 1930

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL X, Nr. 319
Apare în fiecare Duminică

Patriotism cu kilogramul sau cu lingurița?

Ne am bucurat de măsura luată de întovărășirea patriotică numită „Cultul Patriei” de a se face scolare a cugețelor pentru îndrumarea românească a Basarabiei și am urmărit cu plăcere cu-vântările făcute pentru ajungerea acestui scop, la marea adunare de la Ateneul din București din Duminică dela 30 Martie a. c. Ne-am zis însă că o asemenea adunare trebuie ținută, nu la București, unde se înțelege că lumea simte pentru astfel de mișcări, ci la Chișinău sau în alte orașe ale Basarabiei. Acolo unde treburile românești sunt stingerite, acolo să fie valul de simțire și lucrare românească pentru a străbate tot lungul și latul ținutului dela Nistru și a l face cât mai românesc.

Ce are a face că s'a ținut adunarea de la București? Pentru că mâne, când m'oi sui în tramvaiul de la Chișinău, încasatoarea tot cu graiul rusesc are să vie la mine să mă întrebe de „Vașe bilete” (biletul d-voastră), cași cum am fi în țară rusească. Și tot așa o să fie și la Percepția la Chișinău, unde, dacă intri cu treburi ale tale, auzi între slujbași numai vorbă rusească. Și așa pe unde te duci, numai vorbă rusească, fie poștă, fie cutare inspectorat școlar, fie oriunde ai păși. Vezi o lume care parcă (ne anume să-ți spule că ea nu e dintre ai tăi, că ea nu are gust să întrebunțeze felul de mărturisire al vechilor românești, ci un chip străin. Numai în oștire, când păztruți, te întănești, înainte de toate, cu limba românească, încolo te trăsnește în obraz pretutindenea limba rusească, chiar între oameni cu nume românești și pe care îl vezi că sunt moldoveni.

Ce zor au să tot dea cu ruseasca înainte, nu pricep. Se vede că dumnealor n'au avut niciodată mare tragere de inimă către limba lor, și acum, când a venit vremea ca limba românească să fie fruntea, nu se prea simt la larg cu cuvintele ei. Le e mai la îndemână cealaltă.

Dar îl vezi că vorbesc de stul de bine românește, și cu toate acestea îl dau înainte tot cu ruseasca. Lucrurile merg până acolo, că eu, certându-mă într-un tramvai în Chișinău, fiindcă am fost întreat pe rusește, încasatoarea nu numai că nu s'a sfîit, ci mi'a ținut plept și a isprăvit spunând că limba românească în regat! Va să zică în capul ei era că Basarabia nu e regat și cum să i se pară altfel, când vede chipurile vechii rusești atât de înrădăcinate în Basarabia și când înșii moldovenii târgovești se țin așa de scut de ea?

Trebuie să mărturisesc că eu nu sunt un habotnic naționalist, care vreau să scoț ochii oamenilor fiindcă nu sunt Români, nici nu doresc să se facă silinție asupra lor, nici nu vreau să amărăsc sufelele rusești, care este destul de amarărcu cu ce suferă acum țara lui și trebuie să ne fie milă de ei. Simțul meu este mai larg, creștinesc și de asta eu m'am atlat în bună prietenie și în plăcute legături cu mulți boieri ruși în vremurile de înaintea războiului, când habar nu era că avem să ajungem să avem Basarabia. Eram așa de plăcut Rușilor, ca preot în străinătate, încât mă prețuia mai mult ca preotul lor, care deși om sfânt și curat, dar era mai mototol și fără europenizarea pe care preoșii ruși sunt foarte greoi a și-o căpăta. Ba umbra vorba între ei să ceară să fie decorat. Biserica mea era cu mare drag la îndemâna lor și, pe cât puteam, le făceam unele părți ale slujbei și în rusește. Simțul larg al ortodoxiei mă stăpânea adânc și eram în strânsă îmbrățișare cu frații ortodocși.

Dacă acum scriu mai apăsat în treburile naționali-

smului, este că așa m'au atățat treburile Basarabiei de când sunt profesor la Chișinău. Nu credeam să a jung eu vredodată să strig în astfel de lucruri. Dar iată că acum se trezesc în mine simțiri care se vede că zăceau ascunse și nu eșeau la iveală, fiindcă nu era nevoie. Dar, când văd eu acum că rusismul mi se bagă în ochi la fiecare pas, mă supără și nu pot să tac. Eu nu țin am vărât în ochi românismul meu; tu de ce mă tot trăsnești cu rusismul tău, când ești moldovan cași mine? Asta n'o pot suferi. De aceea țin pentru treburile românești în Basarabia cum n'am ținut înainte.

Când îmi vine hamalul în vagon în gara Chișinăului și se aruncă să-mi ia calabățul întrebându-mă pe rusește, odată mă mănii și are bucluc cu mine. Azi toți hamalii mă cunosc și unii nu mi mai vine cu ruseasca înainte. Știu românește, că doar sunt Români, dar uite, așa, dau întâietatea limbii rusești și asta este ceiace te mănle la fiecare pas, când umbli prin Basarabia. Parcă er vrea să-ți spule: Noi suntem alții, nu suntem ca tine.

Iată pentru ce nu mă mulțumesc cu strigări pentru Basarabia dela București. Merge ca un început, ca o sunare din trâmbiță, dar de acum înainte, hai mai departe, în însăși ținuturile Basarabiei. Până nu s'o lura la fața locului și nu s'or urmări treburile românești în felurile așa-zăminte, nu se face treabă bună. Ba te înșeli cu basarabeni care vin să-ți cuvântări alături de tine și să strige și ei pentru Basarabia și să-i crezi că Doamne! Doamne! tare îi mai arde la inimă pentru țara românească, și cauți între foi, la cele mărunte și zilnice, în care vezi pe om ce este el cu adevărat, acolo vezi că patriotismul cu kilogramul e una, dar cel cu lingurița, cel cu lucrul românesc de fiecare zi, acela e alta.

Ce-mi pasă mie că mi vil cu cuvântarea pentru auzul oamenilor, când la Școala Episcopială (de ce l o mai fi zicând episcopială, că duh creștinesc în ea nu e) din Chișinău, în Octomvrie trecut, o fată ținând o cuvântare tanfoșă, cum nu i se cuvenea, în fața mitropolitului Gurie, m'a izbit puternic accent ruseșu cu care rostea graiul românesc. Și când am spus directoarei lucrul acesta, tăgăduia, parcă eu nu aveam ureche să prind ce e românesc și ce nu!

Cum să fie altfel, când limba românească e de ochii lumii, iar viața obișnuită merge cu ruseasca? De aceea trebuie să strigăm și noi ca Miron Costin: Mai des cu paharele și mai rar cu orânduilele! Mai moale cu cuvântările din an în Paște și mai des cu munca tăcută de fiecare zi, fiindcă prin aceasta se țese pânza națională. Dar pentru ca să facă aceasta, trebuie să i pri-ghezi pe oameni, pentru că ei știu să se ascundă și să ți se arate ca pentru marile prilejuri. Ia privește în fiecare zi, că ai să descoperi altele. Până nu facem aceasta, n'o dregem cu Basarabia.

Noi cu părere de rău scriem aceste cuvinte, pentru că este cu puțință să măhnim pe unii moldoveni de treabă și cu inimă de țara lor. Dar facem și noi ca apostolii: Nu putem să nu spunem ce am văzut și am auzit. Pentru binele țării și adevărul trebil, trebuie să spunem așa cum vedem, ca să se audă la București și să se îndrepte în Basarabia.

Insă știm și mai multe decât atâtea, pe care treptat treptat le om scoate la iveală. Noi suntem în Basarabia în fiecare săptămână și culegem ceas cu ceas. Deci avem ce spune. Pentru acum ajunge atâtea.

Arhim. SCRIBAN

Patria recunoscătoare

La Mormântul Eroului Necunoscut

Gh. Lazăr (1779—1823)

În epoca de amorfire a neamului românesc, Gh. Lazăr infocatul patriot fiu de țaran, deschide cea dintâi școală românească în Muntenia, deschide Românilor cartea științii și prețuirii de limba și naționalitatea lor. 1)

S'a născut la 1779 în satul Avrighi, județ Sibiu și începe învățătura la școala din sat și Sibiu, apoi distingându-se ca cel mai bun școlar, e trimis la academia din Cluj pe cheltuiala baronului Brakenhal, care avea proprietăți în satul Avrighi. Dela Cluj cu micul ajutor ce primea dela baron, trece la Viena, capitala imperiului unde urmează cursuri de „știință fizico-matematică și aplicare la ingineria civilă și teologie”. Se înapoiază la Sibiu în 1814, cu titlu de laureat în teologie, și după ce a fost hirotonisit arhidiacon e numit profesor la Seminarul candidaților de preoți. A candidat la seminarul de episcop al Banatului, ce era vacant, dar nu a fost numit pe motiv „că e prea cult pentru a

fi episcop”. La 1816 trece granița în Muntenia, unde la 1818 obține dreptul de a deschide o școală românească în București la M-rea Sf. Sava, fiind ajutat de boierii munteni I. Goleșcu și C. Bălăceanu. Școala a ținut

Mormântul lui Gh. Lazăr

până la 1821 când s'a închis din cauza revoluției lui Tudor Vladimirescu, apoi se redeschide iar, dar numai pentru puțin timp sub conducerea lui Gh. Lazăr. La acea școală se preda: poezia, gramatica, istoria, geogra-

fia, aritmetica, geometria, retorița filozofia și „Icomia” toate în limba națională.

„Până la venirea lui Gh. Lazăr în țara noastră, totul era degenerație și amorțeală în ceiace se atinge de numele Român și Patrie”.

Gh. Lazăr a fost deșteptătorul conștiinței noastre naționale, într-o vreme când cea mai mare parte din boierii uitaseră cu totul de graiul strămoșesc, într-o vreme când limba greacă intra-se nu numai în biserică și cancelarii, dar chiar în graiul așa zisei pături culte, formată din boierii cărora le era rușine să se numească Români, și să vorbească în limba românească. Gh. Lazăr a fost revoluționarul, care niciodată nu s'a silit să spună decât adevărul arătând în ce hal se găsește strănepoșii marelui împărat Traian; a fost luptătorul care cu mijloace restrânse a trecut peste predicile puse în cale de înșăși Români, reușind să aprindă faclă ce avea să ne scoată din besna întunericului. A tras cea dintâi brazdă în ogrorul culturii românești.

După potolirea revoluției, (de la 1821) Lazăr bolnav aproape s drobit a fost luat de frații săi și dus în Ardeal unde se stinge la anul 1823, în sărăcia căsuței, de unde plecase la învățătură.

Lazăr niciodată nu și-a socotit slujba ca o profesie ci ca o chemare. Sala gemea de auditori la cursurile lui, mai ales la cele de filozofie. Dramul deschis de Lazăr avea să fie urmat cu mai mult succes de harnicul și luminatul său elev Eliade Rădulescu.

Fiul de țaran Ardelean a purtat faclă pentru luminaarea neamului timp de 4 ani luptând pe toate tărâmurile pentru propășirea culturii luptând de multe ori și cu lipsa, dar totdeauna lupta îi era însuleșită, căci credea în viitorul acestui neam.

Pe crucea mormântului dela Avrigh se găsește următorul epitaf: «Cetitorule, ce ești amlost, ce sunt vei fi, gătește-te dar. — Gh. Lazăr», sub care un elev al s'au a, a adăogat: «Precum Christus pe Lazăr din moarți a înviat așa tu România din somn ai deșteptat».

Gh. I. Marinescu

Ion Luca

1) P. Poenaru.
2) Eliade Rădulescu.

Ministerul Muncii

Săptămâna trecută s'au sărbătorit 10 ani dela înființarea Ministerului Muncii, din părerea d lui Trancu-Iași fost ministru. Dela această dată, de când a luat ființă, s'a crezut, că dacă avem un astfel de ministru, situația țării în ceiace privește munca în general va progresa și nu se va mai auzi pornind din nici o parte nemulțămiri. Ori, situația țării este același. Aceasta o observăm zilnic din mișcările funcționarilor comerciali, cari credeau că vor avea și ei zina lor de lucru și de odihnă. Apoi, numărul muncitorilor fără lucru, pe zi ce trece, crește, iar concedierile din marile industrii se țin lanț.

Cu ocazia sărbătoririi s'au ținut cuvântări de către diferiți miniștri, s'a însemnat cu slove progresul realizat prin întemeierea și funcționarea Ministerului, dar noi nu prea vedem înfăptuit progrese ulmitoare, așa cum s'a spus în serla cuvântărilor.

Ca să se numească progres, trebuie să se țină seamă de toate cerințele funcționarilor și lucrătorilor, care numai mulțumiți nu sânt.

I) În primul rând, legea repaozului duminical nu se respectă. Legea e lege. Odată ce e făcută trebuie să se țină seama de ea. Ori, ca la noi la nimeni. Zilnic cetim și auzim, că sărbătoarea sânt fel-de-fel de adunări, unele magazine sunt „des-

chise”, ba pe alocuri chiar se și lucrează, (și noi am mai dat destule exemple).

II) Vagabondajul și cerșetoria, pentru care s'au înființat atâtea dispensare și colonii de muncă, progresează ulmitor, în loc să dispară. Acestea sânt situații, care lasă de dorit și care numai cînste nu pot să ne facă în fața străinilor, cari vin să ne viziteze. Toți și-ar închipei că se găsească într'un oraș din Orient, cum ar fi Constantinopolul, căci numai acolo cerșetorii și vagabonzii sânt lăsați în bună pace.

III) Străzile, piețele, sânt pline de oameni fără de lucru, oficiile de plasare, nu pot satisface cu nimic numeroasele cereri de muncă.

La noi munca nu e organizată, vorbind de ea în general, nu e încurajată. Sumele destinate premiilor și recompenselor muncii, sânt întrebunțate în altă parte.

Iată prin urmare progresul unui minister ce are ca scop încurajarea, organizarea și îmbunătățirea muncii în țara noastră.

Numai ținându-se seamă de aceste lipsuri, ce au fost nesocotite până acum și tot ar fi ceva.

Deci, înfăptuirea acestor cerințe, înseamnă cu adevărat un pas înainte în drumul spre progres al țării. Așteptăm dar!

Diac V. FUSSU.

Să poftească!

După ce ultimul ecou al timpului se pierduse și ideea noastră frământată și dospită de veacuri se împlinise, o nouă viață se aștepta să pulseze în vinele flecărului român. (Căci nimic nu este mai mare pentru o generație, decât să vadă sub ochii ei înfăptuirea avea a visului care a legănat pe străbunii).

România Mare a ajuns o realitate. Românii de peste hotare în majoritate s'au strâns și-au făcut gardă în jurul aceluiaș rege glorios.

Dușmanii însă nu vin întotdeauna numai din afară ci mai vârtos dinăuntru.

Într'adevăr, în loc să se muncească tralnic pentru binele oștesc, consolidându l se astfel țara, o parte din tre cetățenii acestei țări (este trist că o spunem) au dat mâna cu cloclii roșii de dincolo de Nistru, săpând la temella propriilor lor case.

Comunismul caută să-și întindă ghlara udgașă peste Basarabia noastră.

În fața acestei acțiuni criminale s'au ridicat și-au făcut zld de apărare toată românimea, iar Duminica trecută s'a trecut la acțiune

directă, strigându-se tare din rondola Ateneului Român unde s'au întrunit la un loc profesorii, studenții, meseriași etc. — ca să fie auzite de toată lumea, cuvintele: că Basarabia va fi păzită până la ultima suflare, deoarece ea reprezintă simbolul dreptății dvlne și al onoarei poporului român.

«Cultul Patriei sub eglda căreia s'au întrunit toți bunii români, a făcut că să reînveleze și să întănească flacăra dragostei de neam; iar trădătorilor din mijlocul nostru îl s'au adus aminte stălpul dela care am scăpat, numai datorită îngăduinței acestui popor blând.

Să nu se uite, că cei cari au condus în 1918 pe ostașii români spre biruință mai trăsesc încă; iar fiii celor care au murit înșănd brazda cu sângele lor, sunt gata să i urmeze cu însuflețire, când patria va fi primejduită.

Din pieptul flecărului nu trebuie să pornească decât un singur strigăt, spre cel ce nu s'astămpără: Să poftească!

Stelian Semedrescu

Apogol. 22.

PAGINA LITERARĂ

Spre Ierusalim

Se apropia sfârșitul. Inima nu poate să rabde și să suferă în tăcere. Se simte mai răcorită dacă durerea o împărtașește și prietenului. Așa Iisus Hristos, a împărtașit durerea, care trebuia să sufere peste puțin timp, apostolilor săi, cu care merge pe drumul prăfuit spre Ierusalim. Mă vor da în mâinile arhierilor și cărturarilor, mă vor bate mă vor scuipa, mă vor omorâ pe cruce pironindu-mă în cuie... De unde știa Hristos toate acestea?

O! Hristos, este Dumnezeu, care știe cum mișcă cea mai ascunsă fibră a sufletului omnesc. Peste câțiva timp El se va ruga în Ghetsimani cu sudori de sânge; peste câțiva timp El va suferi vânzarea lui Iuda. În dreapta și în stânga holdele se clătinau la adierea vântului de primăvară, iar Fiul Omului cu ucenicii după El, mergea spre Ierusalim. Hristos, se pomeneste cu Iacov și Ioan fiii lui Zevedei că-i spun ca să-i facă să șadă unul de-a dreapta și altul la stânga în slava Sa.

Atunci Mântuitorul care cunoscu mândria celor doi apostoli le răspunde prin cuvinte: «Nu știți ce cereți». Dacă voi puteți să beți paharul pe care Eu îl beau și să vă botezați cu botezul cu care eu mă botez, voi veți ședeți în locul care este pregătit vouă, dar a șede de-a dreapta și de-a stânga mea, nu este al meu a da, ci celor pentru care s'au gătit. Fiul Omului spune apostolilor de paharul pe care-l va bea în curând, paharul cu oțet amestecat cu fere pe care-l va bea pe Golgota, iar botezul cu care se botează El, este sângele, care a curs din picioarele, mâinele, fruntea incununată cu spini și coasta lui împunsă. O! dar și apostolii au băut acest pahar și s'au botezat cu acest sânge și martirii care au urmat apostolilor, dar a șede de-a dreapta și de-a stânga Fiului Omului este mare lucru!.

Acolo în slava lui Dumnezeu nu șed decât acei cărora li s'a prăgătit locul din veac. Într'adevăr Iacob și Ioan nu au știut ce cer și din această cauză cei 10 sau supărat, văzând că Domnul le-a răspuns cu asprime, supărându-L, cerându-i lucruri cu nepuțință, tocmai acum când Iisus le vorbește că peste câțiva timp va fi dat în mâinele

Fariseilor și cărturarilor. Iacob și Ioan vroiau să capete o promisiune de la Domnul. Ei crezând că cele spuse de Iisus se vor întâmpla, au căutat ca să-și asigure fericea în viața viitoare.

Cât de mult aleargă omul pământean după fericea, dar nu știe că fericea cu cât a lergi mai mult după ea, cu atât se îndepărtează mai mult de cel ce o caută! Fericea pământescă nu există. Există numai cea cerească dincolo, dar și acolo numai pentru cei drepti. Regi și împărați, care li se par că sunt începători ai neamurilor, le stăpânesc pe ele și cei mai mari ai lor le domnesc pe ele. Dar această danie este trecătoare și în mărirea lor, sunt mici față de Atot Puternicia lui Dumnezeu. Că vrea într'adevăr să fie mare, să fie tuturor slugă, după cum a spus Iisus apostolilor, căci El mare fiind chiar Dumnezeu întrupat, a spălat ca o slugă picioarele apostolilor și fiind sluga celor mai umili, astăzi dela un colț la celălalt al pământului, mărirea lui dăinuște, înălțând sufletele către zările senine ale cerului.

Marele filosof Kant cu toate concepțiile lui filozofice, care a umit lumea, nu s'a încăpămintat de nimic, decât de frumusețea cerului înstelat și de legea morală care există în el. Oare a fi tuturor slugă servind cu iubire și cu dragoste pe aproapele și pe vrășmaș, când treci dincolo, în urmă nu are să spună urmasii «Mare om a mai fost cutare»? Dar pentru a ajunge la această înaltă virtute trebuie să ne desbrăcăm de tot ce este pământesc; mândria, ambiția, trufia și egoismul, trebuie îndepărtate și în locul lor să fie iubirea, credința nădejdea, dragostea și cinstea; iubind până la sfârșit și iertând până la cea din urmă suflare a vieții noastre.

Iată că Fiul omului mergând spre Ierusalim, trebuie să treacă prin Ierihon. Popor mult îl împulzește. O neam păcătos până când voi fi cu tine. La marginea Ierihonului, un orb sta și cerșea și auzind că trece Nazarineanul a început să strige: «Iisus fiul lui David, miluiește-mă» și făcându-l să vadă a mers mai departe spre Ierusalim, cu norod mult, îndemnând să ajungă în orașul părerilor de rău.

Pr. Dom. Iliescu

Zorile Inspecție Specială...

A dimineții zori apar
Ca roșii purpuri de sânge;
Intr'un colț luna se stingea,
In cel'alt razele răsar.

Și-un soare mare luminos
Pe-o margine de cer s'aprinde;
Al zilei rege măiestros
In sine toate le cuprinde:

Și roua de pe orice floare
Îl poartă chipul lui senin
Și'n ape limpezi și izvoare
Se scaldă soarele divin.

A. Luțcan.

Lângă cimitirul „Bisericii Sf. Ioan“

Eram în Chișinău. Un fost coleg de școală, de care mă despărțisem de mulți ani, străbătea sala universității. Ne-am recunoscut și am început să destrămăm trecutul. L-am condus, i-am arătat toate trumusețile orașului și el a rămas foarte încântat. La început orice lucru este frumos.

A stat prietenul meu în acest oraș trei luni de zile, timp în care a putut să cunoască de-a trântă viața și feul oamenilor de a trântă.

Mă plictisise Chișinăul și-mi era dor de alt oraș, — de un oraș de munte.

O săptămână ne-am răscolit mîntea să găsim orașul cel mai potrivit. După 6 zile am stabilit ca să ne mutăm în R. V. Am așezat într'un geamantan fiecare averea lui și am pornit cu trenul spre orașul visat de noi.

După trei zile am ajuns. Găzda ne-a fost o căsuță veșnică cu cimitirul orașului. Camera în care stam era: bătrână, scundă, străntă și de mahala. Stăpână era o femeie de vreo 60 ani, fără copii. Locurile pe care le iubeam mai mult erau: colina, «Capela», zăvoiu și grădina publică, unde ascultam muzica până târziu din noaptea. Nu rare ori ne plimbăm, discutând asupra nimiciștii vieții omului.

Aci erau morminte cavouri, cruci de piatră busturi, de lemn, inscripții, — taine nepătrunse.

La marginea cimitirului, în partea de răsărit, sta un mormânt nou, însemnat cu o cruce de brad. E poate cel mai sărac mormânt. Aci în fiecare dimineață, vine cineva, aprinde o lumânare și așează un buchet de flori. Când ne plimbam noi prin cimitir, — după ce soarele se ridică, — găseam florile așezate și lumânarea aprinsă.

S'a repetat acest lucru mai mult timp. Într'o zi, ducându-ne mai de dimineață, ca de obicei, o tânără ca de 18 ani sta în genunchi lângă crucea de brad și plîngea. Nu ne-am arătat decât după ce ea, desculță și cu pasul repede, se îndrepta spre poarta cimitirului. Ne-am abătut pe la crucea plînsă și am început să ne închinăm cine știe ce.

Găzda, în urma cererii noastre ne-a lămurit: «Tânăra, care plînge în fiecare dimineață la mormânt, este soția unui fost învățător din oraș, care a murit și a fost îngropat unde-o vedeți că-l plînge». Mormântul cel mai sărac era cel mai cercetat.

În fiecare dimineață, o femeie ca de 18 ani aprinde câte o lumânare, așează flori la mormântul cu crucea de brad și plînge.

D. Boronescu.

Camătarul

de I. Gheorghită

Preoții, învățătorii și politica

«La 4 Februarie a. c., cu ocazia agapei ziarului «Epoca», în cuvântarea ce am rostit, între altele am spus: Poporul la sate este îmbătat și învățat de basamacul politic» al partidelor otrăvite pe care între alții, o fabrică și o împărtășie Preoții și învățătorii de la sate! O furtună de ironii, etc. mi-am atras în urma acelei afirmații, din partea slujitorilor Altarelor și Școalelor. Lucru logic și firesc era să se întâmple așa, căci și Mântuitorul când spunea popoarelor: «Nu vă mai închinați și nu mai slubiți idoliilor, ci închinați-vă și slubiți Dumnezeu cel viu». Tot Preoții, cărturarii și Iariseii L-au judecat, condamnat și răstignit!

El, nu zicea nimănui să nu se închine, așa nici eu nu zic nimănui să nu facă politică. El zicea: «Inchinați-vă Dumnezeu cel viu, eu zic faceți politică curată, pașnică, cinstită.

Credința religioasă și politica curată sunt ale țării, ale neamului, basamacul politic este al unui partid politic, el diferă de culoarea partidelor, dar otrava ce conține este aceeași. Cu el s'a înlocuit politica curată, cinstită datorită lui, s'a învățat poporul să a pierdut cinstea, omenia, respectul, s'a slăbit Credința în Dumnezeu, ne copleşesc sectanții etc. Politica ca și Credința, Dumnezeu, trebuie să o cunoască toți cetățenii unei țări, toți trebuie

să o facă, în special cei luminați dar ea să fie a țării nu a partidelor, nu a unui singur om idolatrizat, intereselor țării și neamului să folosească.

«Partidele politice, s'au transformat în idoli și ca să-și facă credincioși îmbată poporul cu «basamacul lor otrăvitor, plin de minciună, demagogie, favoritism, jaf, necinste, speculând naivitatea cinstei și răbdarea poporului, împingându-l la ruina la decadența morală, etc.

Slujind partidelor politice idolatrizate facem idolatrie, și dacă cetățenilor neștiutori și necunosători li se îngăduie această greșală, apoi preoților și învățătorilor care sunt cei mai luminați la sate nu le este îngăduit, mai cu seamă că dânsii în loc să întoarcă de la idolatria politică pe oile ce se pierd, le împinge, iar pe cele care rezistă, le amețește cu «basamac politic» din care dânsii gustă prea mult.

Atât pentru preoți cât și pentru învățători, am o deosebită considerație, le păstrez chiar un cult, îi privesc ca pe un simbol, în care, Providența alegându-i dintre ceilalți oameni, a turnat în ei lumina din lumina Divină cu care să lumineze popoarele, să le păstorească să le pregătească viața socială și viața veșnică, dându-le ca lozincă: «În cer pace și pe pământ bună voină, iubire între oameni!»

Nu mai pentru că așa-i iubesc, așa-i văd pentru aceasta-i fac atenți că am apucat pe calea greșită a idolatrii politice pătimășe, a decadenței morale. Poporul mai cu seamă la sate, așteaptă de la dânsii lumina cea adevărată ce sunt datori să-i dea, iar nu basamacul politic pătimăș al partidelor și al unor oameni idolatrizați învățându-i și otrăvindu-i sufletul curat. De aceea le zic:

«Lepădați egoismul, lepădați dorul de mărirea fașă și mândrie deșartă, materialism și răzbunare ci, îndreptați-vă pe căile pe care Providența vi le-a indicat și pe care au mers străbunii. Căci vă înjosii prestigiul și însărcinările ce aveți de îndeplinit.

Însărcinările ce aveți de îndeplinit, nu partidele politice vi le-a dat, ci puterea Divină fără de care nimic nu se poate face bun.

Sunteți sarea, sunteți aluatul, cu care se sară și se dospesc coca, din care se plămădește viața poporului; dacă sarea e murdară, aluatul e stricat, pâinea nu poate fi bună.

Acum să stăm de vorbă cu fiecare împarte începând cu preoții și întreb: Când preotul este mijlocitor între om și Dumnezeu, când el, este reprezentantul împăratului împăraților, când înaintea lui, îngenunche săracul, bogatul și împăratul, când El este creatorul și doctorul sufletelor tuturor și are puteri pe care ceilalți oameni nu le pot

aves, când el are această mare cinste dată de Dumnezeu, nu se demite singur din această mare demnitate, când aleargă să fie ales de oameni?!

Credeți că fiind aleși de oamenii învățabili, chiar Miniștrii, această demnitate este veșnică cu cea de Preot, ori ea este mai mare ca cea de reprezentant al împăratului împăraților? O! Nu! Nu! Nu! Inșelați! Preotul care aleargă după asemenea măriri, dacă nu-l consider derizor complot de la datorie deli consider slujitor la doi domni și lucru adevărat este că pe nici unul nu-l va putea sluji cu credință. Îl privesc, nu cu dispreț ci cu milă și compătimire știind sigur că înaintea oamenilor va ajunge urât după scurt timp, iar înaintea Celui pe care-L reprezintă nu va avea iertare! Preotul modest ce zilnic îl văd împrejurul Bisericii, și între oameni spunându-le: iubii-vă, împăcați-vă, iubii țara, iubii cu-

... Cu siguranță că d-l Inspector m'anonță de sosire. Semnă repede, tremurat, încât factorul zămbi ușor sub mustața-i groasă îngălbenită de nicotină. Porni cu pas grăbit spre școală. Deslăcu picul rupându-i o lentiță din marginea din sus, scoțând la iveală o foită de hârtie scrisă la mașină.

Domnule.

Vă facem cunoscut că pe ziua de... vi se va face inspecția specială, în vederea examenului ce urmează a depune, pentru înaintarea la gr. II, Inspector circ...

Intră în cancelarie cu privirea așintită asupra hârtiei. Deabia într'un târziu băgă de seamă că în fund pe un scaun d-ra Lucica broda, splecată peste un gherghel circular.

S'apropie Ignatul d-ră, rusește tăcerea răcoroasă a cancelariei, înțelegând prin această pitorească aluzie, ziua când trebuia să sosească Inspectorul.

În curte copilașii sburdau ca niște vrăbii gureșe.

Și pe când îl vom avea aici? rosti blând d-ra Lucica ridicându-și depe gherghel ochii umezi mereu umbriți de gene lungi înnegrite.

Chiar luna viitoare. Așa că mai am câteva zile. Mă voi pune la punct cu arhiva pe care n'am mai lucrat-o de la începutul anului. Apoi trebuie să mai scutur puțin elevii mei, cari până acum au păzit bobocii...

Această veste dește așteptată, îl incurcă, oarecum pe învățătorul Axente Paraschiv. Era prima inspecție în timp de patru ani.

Două nopți până după miezul nopții lampa arsesse în cancelarie, trudnică muncă a învățătorului, înregistra hârtii, rezolva pe ici, pe colo, cosea dosare, completa matricola, mai verifica cataloagele, însemnând pe ici, pe colo câte o absență motivată sau nemotivată să nu pară catalogul curat ca o loae albă de caet. Zilele următoare cerceta situația sub raportul cunoștințelor capătate și se cam amărâ găsind pe unii cari nu știau nici acum, unitățile principale de măsură, iar pe alții ce durere... nu știau aproape nici tabla înmulțirii... Le spuse că va veni un Domn care-i va asculta și dacă nu vor ști nu va fi bine de ei, apoi îndulcină și glasul le făgădui că de vor eși bine le va da bomboane și covrigi. Copiii clipiră voius din ochi și zămbiră uitându-se unii la alții.

Duminică, d-ra Lucica făcu niște prăjituri, un tort, iar Axente se îngrijii de un curcan, niște mezeluri ce i le aduse factorul de la târg... și o damigeană cu vin bun.

Depinde mult și de masa ce i om da-o completă învățatorului. Am auzit de pe la alți colegi că la unii le-a făcut procesul verbal chiar la masă și ca o cât mai adâncă recunoștință, iar li întrebă pe unii: «Ei, cam ce notă vreți să vă dau?». Așa că masa e punea salvatoare care duce spre notă...

Domnule, Vă facem cunoscut că în specia specială anunșată pe tru data de... s'a amânat pentru o dată ce vi se va a munita ulterior.

Inspector circ... Fața învățătorului se îi mină.

Ce scrie domnule profesore întrebă Zarzăr.

Mai bine.

Știi ce, nene Zarzăr, pe tru că d-l Inspector n'a venit hai d ta până la mine să fac o inspecție specială curcanul cel fript, prăjiturilor și... dar genei...

Poștarul răsă frecându-și minile: — Dacă-i așa lasă că-ți fac o inspecție specială să se d vesteă până la domnul Ministre

D. I. Dogaru.

Sâmbătă seara elevii aduseră cu brațele frunze verzi, flori de câmp și împletiră ghiolanzi ce le suspendară la intrarea din față. Deasupra tot cu litere înverzite atârna un «Bine ați venit» cum văzuse că se obișnuiau la anumite primiri solemne.

Cărăruia o presără cu flori și iarba verde. În acest timp un gând ca un greer stingher îi țărâia: «Cum o fi Inspectorul? Ce notă li va da? Ce impresie îi va face primirea?..

Luni, ca nici odată, școala li fu plină de copii. Elevi cși de la începutul anului nu călcaser pragul școlăiei, stăteau urzuzi rușinați de îndrăzneala și familiaritatea celor ce urmează regulat.

Pe catedra d-lui învățător un buchetel de flori de câmp, zămbea drăgălaș în gura un pahar cu apă.

În sat toți aliaseră că va veni un Domn la școală să vadă ce treabă a făcut d-l Axente, cu copiii. Trecând spre câmp sătenii se minunau de mărțelul decoroz înverzit la poarta școlăiei.

Învățătorul veni mai dedimineață ca de obicei, îmbrăcat în haine de sărbătoare.

Începu lecțiile după orarul a. fișat pe perete, înțepat în cele patru colțuri cu tănșoare, tresărind de câte ori auzea huruitul unei căruțe ce trecea pe drum.

În recreație d-ra Lucica veni să vadă dacă n'a venit d-l Inspector.

Îl găsi pe Axente singur privind pe geam în lungul drumului, înțepându-și din când în când nodul cravatei în oglindă improvizată din ochiul de geam dat în lături.

N'a venit, d-ră, până acum. Câte ora amezii, un sgomol de căruța se opri în fața școlăiei. Un fior îi furnică prin tot trupul A sunit, gândi el. E mal bine! mergem la masă și după masă venim la școală. Auzi o ciocănitură în ușa. Porni să deschidă dar aruncându-și ochii pe geam zări droșca poștarului Zarzăr.

... Se vede că n'a avu nici o căruța și a venit cu poștarul gândi Axente.

Când deschise ușa se pomer cu Zarzăr în față.

— Iacă d-le profesor, altă o ficială. Tii dar frumos ați m aranjat, parcă-i o grădină put lică de la oraș...

Axente deslăcu picul nervos

Domnule, Vă facem cunoscut că în specia specială anunșată pe tru data de... s'a amânat pentru o dată ce vi se va a munita ulterior.

Inspector circ... Fața învățătorului se îi mină.

Ce scrie domnule profesore întrebă Zarzăr.

Mai bine.

Știi ce, nene Zarzăr, pe tru că d-l Inspector n'a venit hai d ta până la mine să fac o inspecție specială curcanul cel fript, prăjiturilor și... dar genei...

Poștarul răsă frecându-și minile: — Dacă-i așa lasă că-ți fac o inspecție specială să se d vesteă până la domnul Ministre

PAGINA SĂTEANULUI

Buletinul Agriculturii

Statistica Agricolă*)

pe anul — 1929

Partea I: Suprafețele cultivate

Supliment la „Buletinul Agriculturii” vol. I 1929

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, publică anual Statistica Agricolă de suprafețele cultivate pe județe și provincii.

România crește pe fiecare an, că din anul 1924 și până'n anul 1929 inclusiv, s'a mărit cu 1.622.845 Hectare, și deci grija că sateanul împroprietărit nu-și va lucra ogorul, a dispărut.

In anul 1929 s'au cultivat	13.010.989 Hectare
« 1928 « «	12.751.636 «
« 1927 « «	12.448.272 «
« 1926 « «	12.276.807 «
« 1925 « «	11.878.134 «
« 1924 « «	11.388.144 «

Însămânțările din anul 1929 au fost repartizate:

Vechiul Regat:	6.683.410 Hectare	din cari 6.007.381 Hect. cu cereale
Transilvania:	3.143.551 «	« « 2.471.688 Hect. cu cereale
Basarabia:	2.862.308 «	« « 2.534.439 Hect. cu cereale
Bucovina:	321.720 «	« « 208.814 Hect. cu cereale

Acetele însămânțări ocupă o suprafață de 44.12 la sută din suprafața țării, față de 43.24 la sută cât a fost în anul 1923.

Tot din această statistică, se constată că porumbul se bucură de o mare simpatie din partea sateanului român, deoarece suprafețele ce se ară în plus în fiecare an, sunt însămânțate cu porumb și orz, pe când cele cu grâu, începând din anul 1927 sunt în descreștere.

Ar fi de dorit, ca pe lângă propaganda ce s'a făcut și se face, ca sateanul să-și lucreze ogorul pe care a fost împroprietărit, să se dea sfaturi practice cum să facă însămânțările și să i se dea tot utilajul agricol la timp și cu mari avantaje de plată, să se facă școli medii de agricultură pentru fiecare județ, iar absolvenții să fie împroprietăriți, pentru a servi de model sateenilor cum să lucreze ogorul, astfel ca pe încetul să se facă educația sateenilor noștri pentru culturi raționale, știind că nu-i suficient să cultive mult, ci mai bine puțin, dar calitativ.

nesc este superior celui din restul Europei și celui American, dar felul cum e cultivat și recoltat, lăsând mult de dorit, aceasta se comercializează cu preț inferior celui american, astfel că, cheltuielile cultivatorului nu sunt acoperite întotdeauna.

Țara Românească fiind cu un produs de 80 la sută agricol, dela organizarea și comercializarea acestuia, atârână 80 la sută restabilirea economică.

In buletinul sus citat, mai găsim și patru grafice care arată scara culturii cerealelor în România. Ar fi de dorit ca această statistică, să se găsească pe preț cât mai eficient la toate librăriile din țară, iar nu numai în de- puzitul de editură al Ministerului Agriculturii, pentru a fi consultată de oricine ar dori, deoarece scopul tipăririi este o frumoasă propagandă.

Adm. Căpit. Ovid Constantinescu

*) Tip. Monit. Ol., 1930, 33 pagini și patru grafice.

Te port...

de Cridim

Te port
In sângele, în sufletul, în gândul meu,
Intocmai ca pe un trofeu;
Intocmai ca un port
Ce poartă'n rada lui un far
Deapururi luminoși !..

Te port
Ca pe un solitar,
Ca pe un inel frumos !..

... Și am să te port —
Cât mi s'o toarce al vieții tort !..

dulgență pentru spânzurarea ce- vă cauzată dorind alte mări de cât nesocotind pe cele care vi Le-a dat El!

Să stăm de vorbă și cu Domnii Invățători :

Invățător ! ! Ce mare ! Ce nobil titlu pe care de prima dată în această lume l-a purtat Fiul Lui Dumnezeu. De atunci își are origina acest titlu — până atunci n'a fost decât invățăți și cărturari, nu invățători.

Purtând acest titlu pe care l-a purtat Fiul Lui Dumnezeu sunteți de invidiat ! Amestecându-l în mocirla politică a partidelor, iar sub garanția lui să fabricați și să imprăștiți în sufletul curat și simplu, basamacul politic otrăvitor al partidelor idolatrizate, sunteți de condamnat la disprețul tuturor, disprețul la care de alt fel singuri vă expuneți și la care sigur veți ajunge !

Faceți politica Domnilor, dar faceți politica țării și a neamu-

lui ; ai țării sunteți nu ai partidelor politice în fața cărora nici o trecere n'ați avea fără titlul ce aveți. Nu vedeți domnilor Invățători că partidele politice cărora sluiți cu toții, în ceiace privește drepturile ce aveți și care vi se cuvine după urma nobilului titlu ce purtați și munca ce ați pus și puneți în plămădirea acestui neam vă ține în afară de lege, iar, prin legea electorală v'a dat drepturi excepționale numai cu scopul de vă face caii lor de bătaie la sate momindu-vă cu cine știe ce promisiune, după urma căreia alibiți trăgând nădejde ! Drepturile excepționale politice ce v'au dat nu sunt de cât o momeală care să vă atragă, ca răma din undiță pește, un fel de mreajă în care v'ați lăsat ușor prinși, un fel de praf de scărpinat care să vă irite, să vă împungă la o luptă înflăcăată după urma căreia idolii partidelor profită, iar invățătorii trag nădejde, și rămân

umiliți în fața poporului pe care văd singuri că l-a mințit cu promisiuni fabricate la cluburile politice. În toate manifestele oamenilor idolatrizați ai partidelor politice se înjură unii pe alții, învinuindu-se de hoți, trădători, șarlatani etc. etc. și tu invățător spui sateanului : «Votajii ! Sunt oameni cinstiți ! Pe cine să creadă sateanul ? Pe tine ori pe cei ce singuri își spun păcatele unii pe alii ? Pul garanție față de satean persoana ta și nobilul tău titlu, el te ascultă se încrede, apoi vede că-i păcălit ! Te va mai asculta ? !

Eu, idolul partidelor politice nu le spun ceia ce-și spun ei unul altuia prin manifeste, și ca să nu le stric gustul li cred pe toți că sunt așa cum se laudă unii pe alții că sunt

Mulți dintre D-stră zic : La școală ne facem datoria, în afară de școală trebuie să facem politică cu partidul care vrem.

Nu bateți vitele

In «Cultura Poporului», din 1925, No. 94, citeam cu deosebită atenție, articolul semnat de d-na Aghata Grigorescu, «Nu bateți vitele ! » Și mi se strecura în suflet sentimente de milă.

Pe zi ce trece, vedem că sălbăticia oamenilor la proporții, — față de semenii lor cât și de animale. Bietele vite sunt hrănite ca vai de lume, iernate prost și când le scoot la muncă mai să plângă de milă, și când stau pe brazdă, sau nu pot duce povara, atunci plouă loviturile pe spinare, peste bot, etc.

Mi s'a întâmplat să văd un satean, ce încerca să intru'n car lemne. Dar pusesse cât cu ochii, de trecuse de leoitre.

La un pripor, vitele neputând duce greutatea, au căzut loviturilor de resteu (de fier), până ce unul din ei a îngenuchiat. In ochii săi mari se vedeau lacrimi și gemete, își spunea nevinovăția. Am intervenit și cu greu am făcut pe folosul om de a descărca carul și a duce câte puțin spunându-i : că «Incetul cu încetul se face oțetul»... Fă o plimbare primăvara, pe câmp și te vei umple de scârbă, când vei vedea, cum sunt tratate bie-

te vite... Odată, o vacuță intrase în niște grâu. Stăpânul locului, venea cu toptanul de înjurături și-o lovea așa cu sete, că mi-am întors fața să nu mai văd astfel de blestemății... Un porc mijlocie cum știuse și se strecurase în grădina unui vecin. Acesta, cu o seceră în mână, a lerga după dobitoc, dând cu ea de-avârlita i-o înfipse în stomac și animalul se chinuia de moarte, guțând...

Un câine al gazdei, în 1926, intră în cămară și mănca din oala cu untură ; dar surprins asupra faptului plăti cu viața, cu toate că Românul știa : căniie, unde găsește ușa deschisă, intră... O pisică intră la vecin și-i mănca de pe o farfurie niște unt. E prinsă și în chinurile cele mai necreștinești moare... Dar Rușii noștri ? Acea vacuță, care era pentru casa buucii o comoară ! Dispară de acasă într-o dimineață, după o noapte cam ploioasă. Căutată de bunicii până și prin satele vecine, lăsa în părisire o vițelușă — care, cuprinsă de dorul de mamă, zbiera cât era ziua de mare și prin «nu», «mu» parcă striga : «mamă» sau «mumă». Cu toții

li plângeau de milă, căci ea nu se împacă din plânsu i la toate rugămintele noastre.

După nouă zile — de toamnă — «Rușia» este găsită de bunicii în pă're moartă, cu botișorul ei cel frumos, pe picioarele de dinainte, cari erau până la ge-gunchi în pământ. Câteva lovitu-ri de par pe goldurile dinapoi, o făcuse în stare de a nu se mai mișca și chinându-se rău, a murit.

Cătă bucurie ne făcea această vacă bătrână cuminte, tot atâta tristete în urmă. Acel ucigaș a fost aliat în urmă : un dușman al familiei noastre...

Câte exemple nu pot da din viața animalelor ! Câte ființe de acestea cad pradă mâinilor tică-loase ! Câte nu suferă... Luase fiin-ța o societate pentru protejarea animalelor ! Pe hârtie, poate. Cine sunt membrii ei ! Preoții și învățătorii sunt ? Să le dea gân-dul bun să se coboare jos între săteni, s'auă de gemutul și să vadă ochii lucrămâți a animalelor : truda peste măsură și nevinovăția. Vitele suferă mai mult ca ori-când ! Au viață, au inimă, au simțiri. Creștine nu bate vitele !

Ioșif N. Dumitrescu Bistrița

Tratamentul boalei de gură și picioare la vite

Boalei de gură și picioare la vite, veterinarii li zic : Febră at-toasă. E boala ce bântue vitele, cunoscută în țară din timpurile cele mai vechi. Boala se ia ușor de la o vită la alta și poate trece la oi, porci și chiar la om.

Semnele boalei :

Vitele bolnave nu mai mănâncă, stau triste sau merg încet ; odată culcate se scoală cu greu sau de loc. Din gură se scurge bale ; buzele se acopăr de băgici dureroase, care se sparg repede și se curăță în două zile, lăsând buzele cu carne vie roșie dureroasă. Aceleași bă-gici se formează deasupra între unghie, din care cauza nu se mai pot mișca, iar dacă, elezace în grajduri sau în noroi, bășicele se coc aduc căderea unghiilor și chiar adeseori moartea ani-malului. La unele vite de rasă mai bună, boala aduce aprin-derea plămânilor, intestinelor, provocându-le moartea. Vacile pierd laptele pe timpul boalei și dacă nu sunt îngrijite li pierd pentru totdeauna. Pierderile ce le face această boală sunt mari.

De aceea vitele bolnave tre-buiesc căutate cu toată stăruința și la timp.

Ce trebuie de făcut ?

Vitele atinse de boală se bagă în grajduri curate, spre a se împedica murdăria copitelor și a ugerului cu noroi, pământ și bălegar — și pentru a li ferite de răceli. Vitele nu vor face nici un servici. Căci dacă merg în silă pe drum, cu copitele slăbite de boală, le cad unghiile și le coace întreg piciorul. Vitele se vor adăpa numai în grajd.

Vom spăla vitele în gură cu soluțiuni calde de : creolină 30 gr. la un litru apă : sau platră acră (40 gr. la un litru apă) : la nevoie cu o fertură de coajă de stejar și, în lipsă, de apă caldă ușor sărată (1 linguriță la 1 litru apă) oțet subțiat cu apă : hiper-manganat de potasiu topit în apă caldă (jumătate gr. la 1 l. de apă caldă) dar care să, se facă când se întrebunțează, căci altfel nu mai este bună.

Copitele se vor spăla în fie-care zi între unghii cu apă caldă și în urmă cu lapte de var, pia-tră vânăta sau calcaon (20 gr. la un litru cu apă).

Se va unge între unghii și în jurul copitei cu alifie de creolină (50 gr. creolină la 1 kgr. untură).

Ugerul vacilor cu lapte se spăla cu acid boric și se unge în urmă cu vasilină bori-cată.

Mulgerea vacilor atinse de boală trebuie făcută cu mare băgare de seamă. Viteii sugaci vor li hrăniți cu lapte fierț și împedecați să sugă. Vițelilor sugaci loviți de boală, să li se dea dimineața și seara câte jum. l. ceai rusesc, de tei, de mușetel cafea preparată ca pentru om și la care se adaugă 50—60 gr rachi.

Vitele îngrijite astfel, trec ușor prin boală, cam 10 zile, după care timp se pot întrebunța.

În cursul boalei, vitelor, li se vor da ca hrană : iarbă, orz, o-văs tărățe înmuiate în apă caldă, otavă.

Fân să nu să dea deloc, că le rănește gura și grăbește boala.

Fiecare locuitor este dator a o declara la primărie îndată ce se ivește boala printre vitele lui, căci dacă nu face cunoscut, boala, se întinde la toate vitele și pen-tru aceasta, legea le dă pedepse grele.

I. Gh. Lucescu

Mișcarea culturală în Ismail-Basarabia

Alături de frumoasa activitate culturală desfășurată dela un timp încoace de «Ateneul popu-lar» din localitate, însemnăm și începutul unei sănătoase activi-tăți culturale și românești, ce desfășură cercul cultural «Zorile» format din tineri intelectuali : profesori, oliferi, studenți și funcționari din Ismail.

Intre altele, tânărlul cerc și-a

propus ca în fiecare Duminică să țină sezații culturale și con-ferințe în oraș, în suburbiile o-rașului și în comunele vecine Ismailului. Persoane marcante și cu suflet românesc, în frunte cu Dl. General de divizie Florescu, Dl. Prof. Constantinov — prefectul Județului, Dl. Balanțov — direc-torul șc. normale, s'au întrecut în a da tot concursul moral și material, pentru ca activitatea cercului să producă roadele așteptate.

Astfel, Duminică 23 Martie, membrii cercului cult. «Zorile» au avut o frumoasă sezațoare, în suburbia Broasca — 4 km. de Ismail. Localul școlaeli e ra prea mic pentru a cuprinde pe toți cei ce veniseră la sezațoare. Dl. Căpitan Dobrescu — licențiat în drept — a vorbit pe înțelesul tuturor despre «Socialism și co-munism» fiind ascultat de toți cu mult interes.

Au urmat, cântece, recitări, producții de vioară și balalaici și o piesă de teatru.

Mulțumiri sultește și bine dispuși, membrii cercului s'au întors seara la Ismail, recunos-cători D-lui Prefect, D-lui Căpi-tan Butoianu dela Divizie, D-lui Consilier Agricol și D lui Direc-tor al șc. normale, mulțumită cărora cei de față au avut mij-loace de transport.

Pass.

BUFNIȚA

Th. I. Zaharia

Acți este chichiță, aci este par-tea cea, mai gingașă, unde nu pea putem înțelege și de a-cela eu zic că tocmai aci fa-ceți greșea cea mai mare și cea mai răuă : Menirea învățătoru-lui nu este limitată numai între pereții școlaeli și numai a învăța copiii să scrie și să citească, ci ea se întinde și în afară de școală unde, să învețe pe cetă-neai cum trebuie să cugete, și ca să fie ascultat cu încredere și să facă politica vreunui par-tid, căci dacă în școală impră-știe lumină, iar în afară de școală imprăștie basamacul po-litic al vreunui partid politic, însemnă că ceia ce clădește în școală imediat dărâmă în afară de școală, lumina ce a aprins-o azi o stinge cu otravă a doua zi.

Invățătorul dator este, să su-pravegheze întotdeauna pe elevii lui până la maturitate, iar de aci înainte să-i îndrumeze pe calea pe care le-a dat-o în

școală ; — Elevii, copiii lui sunt, în sufletul lor este turnat suflet din sufletul lui, lumina din lu-mina lui și el dator este să țină vegnic aprinsă acea lumină. Nu-mai așa vom avea cetățeni lu-minați.

Aceasta a avut în vedere marele Spiru Haret, când prin lege a dat stabilitatea învățăto-ruilor ; nu s'a gândit că din a-celastă stabilitate învățătorul va face un scut la adăpostul căruia el să facă politica partidelor în-vrăbind pe propriii lui copii ca-re au ajuns să poarte numele de «blegi și de popor ce miroa-se a mort». Dacă Spiru Haret ar învia și ar vedea ce faceți la adăpostul legelii lui, ar abroga imediat acea lege.

Vederile mele nu le genera-lizez, nici asupra tuturor preoi-lor, nici asupra tuturor învăța-torilor, știind că mulți dintre danșii văd tot ca și mine, mai cu seamă dintre cei vechi, care tot atunci când nu erau sub

scutul stabilității și al drepturi-lor politice excepționale, cât și acum, n'au făcut de cât politica țării și a neamului. Eu de la unul din aceștia am învățat să văd după cum văd și să scriu după cum scriu.

Atât unii cât și alții (preoți și învățători) faceți politica. Țineți seama însă că dacă faceți poli-tică curată a Dumnezeielui cel viu «Țara și Neamul» poporul vă va preamări, iar Dumnezeu vă va ajuta. Mergeți înainte pe calea idolatriei politice pătimasă pe care ați apucat, în scurt timp nimeni nu vă va mai da res-pectul ce vi se cuvine după urma titlurilor ce purtați, popu-lul se păstorii și va părăsi scârbit, privindu-vă de departe ca pe niște speculanți ai sufletului și cinstiei lui, iar Dumnezeu vă va pedepsi cu disprețul mulțimei desamăgii.

Secțanții și dușmanii neamului de care suntem cople-

șiți și face cuceriri și vina o veți purta.

Aceasta este adevărul, vi-l spun chiar de v'ați supăra, dar pe mine să nu vă supărați căci eu o singură vină am, de a spune ceia ce cugetă poporul pe care-l păstorii, dar nu îndrăznește să vă spună. Eu am îndrăznit să v-o spun și cred că mi-am făcut o datorie.

S. Gh. Perșinaru. Cazaci — Dâmbovița.

«Cine vrea să aibă parte», «Trebuie să știe carte», «Carte bună dă ori cui», «Cultura Poporului».

Pământule, pământule ascultă Cuvântul Domnului!

Tăcuse tunul. Sabia intrase în teacă. Văzduhul se liniștise de vuetul aeroplanelor purtătoare de moarte.

Plugul pleacă iarăș pe brazdă. Ciocanul răsună iarăș în fabrici. Apele curg liniștite, căci în calea lor nu mai spală câmpii pline de sânge și nu mai rostogolesc la vale nici corpurile omenestii.

E liniște, Sufletul omului, ce a încercat atâtea grozăvii, privește adânc în zări și soarbe, pentru un moment, binefăcătoarea pace.

Crezi că e dornic de o nouă viață? Crezi că suferințele umane ale războiului l-au făcut mai blând, mai bun, temător și iubitor de Dumnezeu și dreptatea lui?

Crezi că toate aceste grozăvii ale războiului — din care el a scăpat — l-au făcut să prețuiască întru adevăr viața și pacea ce trebuie să domnească în lume?

Dar, vai, toate acestea sunt departe de el. Același suflet care altă dată în vâltoarea focului, făcea promisiuni pentru cea mai cinstită viață, pentru cea mai intimă petrecere în apropierea lui Hristos, dacă-l va vedea iarăși la copilăși, soția sau părinții, săi, acum a uitat totul, și trăiește cea mai păgânească viață.

Atât cei sosiți din câmpiile morții cât și cei de acasă odărită revăzuți, au schimbat toată evlavia gândurilor întru răutăți și toată bucuria unei vieți cinstite întru nesăț de drăceșii petreceri.

Doamne cum de s'a închis inima omenirii pentru cele bune și s'a deschis pentru cele rele, ce o duce pe căile pierzării!

Focul care în luptă ucidea trupul, spre curățenia și slințenia sufletului este înlocuit acum de satana, carele așezat în inima omenirii, o împinge mereu spre păcat.

Nu se trezește nimeni oare din această urâtă stare? Cuvântul lui Dumnezeu, strigat de pe atâtea înălțimi, nu este auzit de nimeni?

Hristos sângerează pentru noi și noi petrecem! Hristos ne chiamă și noi rămănem pururea surzi! Vai, cum ne vom prezenta înaintea Lui la ziua ultimă?

Plânge pământul că cei înalți ai lui săvârșesc fărădelegi, călcând poruncile slinte și schimbând legătura cea vecinică.

Plânge pământul că toți cei puși să-l stăpânească, schimbând cele din veac rânduite spre mântuire zic: să mâncăm și să bem, că mâine vom muri.

Cuvântul Domnului răsună în zadar, și-au uitat toți oare ce a trecut! Nu-și mai aduce nimeni aminte de promisiunile slinte? Nu dorește nimeni o renaștere spirituală?

O, voi, toți cei ce nesocotiți dreptele învățături, singurele în stare să învoiască fața lumii, să veselească cerul carele să roueze dreptate și milă, nu vă temeți că cerul se va tulbura și pământul se va clăți din nou din temelii sale, pentru aprinderea mâniei Dumnului?

O, voi, toți mari și mici, ridicați ochii voștri în sus, priviți cerul și înțelegeți că de cel de sus sunteți plămășiți și porunca aveți ca de cuvântul lui să ascultați, întru dragoste să petreceți și cele plăcute lui să faceți.

Nu vă mândriți cu ce aveți, căci totul ca iarba va trece, și de toată strădania voastră, întru răutate umblând, fumul se va alege.

Ascultați, ascultați cuvântul Domnului, cercetați și iar cercetați casa lui, că întru El veți afla mântuire. Ascultați și impliniți Cuvântul și împreună cu voi tot pământul să asculte și să implinească Cuvântul Domnului, cel de viață cătător.

D. D. Achimescu

O oaste biruitoare

Nu e mult de când P. C. Arhim Scriban, a scris în „Cultura Poporului” articolul sf. sale de fond, cu frumoase cuvinte despre «Oastea Domnului» dela Sibiu.

Și nu numai atunci s'a scris în «Cultura Poporului» despre această oaste, ci în nenumărate rânduri, această foaie, a făcut cunoscut cititorilor, lupta de evanghelizare și de combatere a beției și tuturor păcatelor ce-o duce gazeta «Lumina Satelor».

Și în adevăr, feiul cum a înțeles Păr. Trifa din Sibiu să facă evanghelizare pentru popor și să hotărască pe toți creștinii să se lepede de răutăți și să se adape la izvorul cel bine-făcător al Mântuitorului Hristos, face cu adevărat minuni.

Zeci de creștini, cărturari și țărani, se hotărăsc pe fiecare săptămână să se lepede de răutăți și se înscriu în «Oastea Domnului» punându-se în slujba binelui. Eu conosc această mișcare cu «Oastea Domnului» și lupta gazetei «Lumina Satelor», încă de la început și întotdeauna am rămas încredințat că mișcarea cu «Oastea Domnului» e o descoperire divină.

Ca o dovadă de marea lucrare ce o face «Lumina Satelor» în popor, îmi permit să dau aici o scrisoare, pe care am primit-o zilele trecute de la un frate, ostaș din «Oastea Domnului».

Dragă frate, văzând cartea cu «Oastea Domnului» și poezia făcută de D.v. «Oastea Domnului» și ne având putere de a veni la D.v. ca să stăm de vorbă

despre împărăția lui Dumnezeu, vă trimitem aceste rânduri. Noi suntem 3 inși în această comună înscrisi sub drapelul cel sfânt al Mântuitorului Hristos.

Vedem cu ochii cum cuvântul se împlinește și suntem de batjocură în această lume, nu avem nici o nădejde și bucurie, singura scăpare e dulcele Mântuitor Hristos.

Găsindu-te iubite frate, în această lume trecătoare îți facem o chemare prin acest cuvânt scris și de o vrăa Dumnezeu ne vom vedea și în persoană. Acum îți facem o întrebare: Cum mergeți cu viața cea nouă? Sunteți în număr mai mare ca noi? Va rugăm din suflet, scrieți-ne și nu întârziați cu răspunsul. Domnul Dumnezeu să ne întoarcă în harul lui. Amin.

Const. Stănescu.

ostaș în «Oastea Domnului» com. Băile, jud. R-Sărat.

Scrisoarea de mai sus a ostașului Constantin Stănescu, care nu mă cunoaște și nu-l cunosc, e cea mai grăitoare dovadă despre lucrarea duhovnicească ce-o face «Oastea Domnului» în popor. Cât de fericită ar fi țara aceasta și poporul Românesc, dacă fiecare cetățean al ei, ar fi un ostaș al Domnului, așa după cum e Const. Stănescu.

Dar e departe până atunci, secerișul e mare, iar secerătorii sunt puțini. Sprijiniți dar oastea Domnului și înscrieți-vă în ea.

Al. T. Isofache.

FUIOR (7-a urmare)

Fulor

Lăcr.

Fulor

Lăcr.

Grain-Dulce

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Lăcr.

Mă duc...

Rămâi! Nu vreau

Să plec

Rămâi cu bine... Îți las ca amintire

Năframa aceasta albă...; doar ea-ți va da de știre

Că sunt pierdut din lume sau că-s în clipă grea

De cumpân' sau urgie, când va nflori pe ea

Trei picături de sânge... (o îmbrățișează, ese urmat de toți).

(singură, după un timp) S'a dus iubitul mire

Să nvingă sau să moară... Iubire... O! Iubire

Cum sfâșii bietu-mi suflet cu ghiara ta de leu.

S'o mai întoarce poate? Va fi cândva al meu?

Se va 'mplini cuvântul rostit? A! Vrăjitoarea...

Pustie... Tot mai rece mă nvăluie uitarea

O stea nu mai zămbește și ceru-a amuțit.

O mieriă plânge 'n noapte... cu glasu-i adormit

Nu mă mângâie nimeni... O inimă nu bate

Ac'i 'n cetatea verde, aci 'n singurătate!

Atâtea doruri poate, în suflet mi se 'nchid...

Sunt iedera ce 'naltă o rugă în spre zid;

Dar zidul, azi se surpă și iedera-i lăsată

Să cadă, să se frângă în sânge, sfâșiată...

Chemarea mea se stinge; zadarnic glasul meu

Mal cere-un sprijin, nimeni nu i pe aproape...

(întors din ceata lui Fuilor) Eu!

(Cortina)

ICOANA II a

În luptă Setilă voind să scape Luna, a fost învins și legat de o stâncă la țărnul mării. Leneșul doarme în iarba.

Setilă

Mi-e sete... Apă! Apă! Atâtea: apă cer

Dar vuetul jurtunei se 'naltă pân' la cer

Iar glasul meu se pierde și pare-o tânguire

Amețesat cu vântul și vuetul din fire...

Ah! valurile mării de fărâmură cum se sparg

Din nou le-adună marea la sânul său de larg

Mai crâncen mi le-asmute la poale și le-abate.

Le mână, le fărâmă cu rânjele 'nspumate.

Verbește marea, 'mi spune: «Adio-acum să-ți ei.

Din apa mea Setilă în veci n'ai să mai bel...»

Setilă! Da! Setilă biet! moare-acum de sete...

Și valurile 'mi sărută picioarele în cetă.

S'a liniștit furtuna și nu-mi mai bate 'n față.

Durerra mea la cine să 'nerec ca să l-o spu!

Deschizi un ochiu... Ce bine! Se face dimineață.

S'a liniștit furtuna și nu-mi mai bate 'n față.

Deschizi și ochiul cel'alt. Ba nu! Să nu-l deschid

Ci, pe-amândoi, eu cred, că-i mal bine de-i închid...

Oricum, când și de pace, l-o trude că nu-ți scapă;

Să-i fi deschizi de soare, să tot clipești...

Setilă

Vreau apă!

Leneșul

De ce să pierd și visul când ațipesc? De ce?

Când liniștea; o zână, în somn de pază-mi e?

Dar... să mă'nțorc pe-o rână... A! Nu! E multă muncă

Nișel, să mișc doar brațul... Hoo! nu e timpul încă

Tot brațul? Nu!

Setilă

Vreau apă!

Leneșul

...O mână... E prea mult.

Atunci, numai un deget. Vreau minte să te-ascult

Dar... nici un vârf de deget nu mișc; — de ce mișcare

Să fac, când, n'am nevoie?...

Setilă

Vreau apă... Indurare!

Leneșul

Aud, sau mi se pare?

Setilă

Gâttejul mi-e uscat.

Leneșul

De păpură desigur că vântu-i desmerdat...

Setilă

Vreau apă! Apă! Apă!

Leneșul

Pricinuit de valuri

I-un sgomot ce îl naște când bat spumoase'n maluri.

Setilă

Vreau apă!

Leneșul

Nu e sgomot... Aci, în preajma mea

E-un om... E sete poate și ap'ar vrea să bea...

L'as întreba de unde-i și dacă nu-i mirare

Cum poa' să-i fie sete când șade lângă mare.

L'as întreba... L'as... Aa! (căsă)

Mi-e greu să-i spovedesc

Mai bine el, să strige și eu să ațipesc...

Mi-e sete! Apă! Apă! Cumpănit de mult mi-e sete

Sunt lenes eu, dar asta, îi pune vârf... Băete!

De ce în zori, amarnic și trist te tânguești?

Un pas și mare adâncă-ți dă apă cât poștești.

Mi-e sete!...

Setilă

Nu vrei! Răbdă...

Leneșul

Mi e sete!...

Setilă

Sete?

Leneșul

Lată:

Făptura mea cu funii, cu lanțuri e legată

Puternice cătușe m'au pironit de zid...

Privește...

Leneșul

Iartă! Nu pot nici ochii să-i deschid.

Setilă

Ești orb?

Leneșul

Din fericire nu sunt, n'am fost vreodată;

Dar să ridici o pleoapă, l-o muncă încordată.

Setilă

Cum? Să ridici o pleoapă?

Leneșul

Firec.

Setilă

De necrezut!

Setilă

De auzit nici vorbă! să vad? nici n'am văzut...

Leneșul

Oh! Câtă stăruință nu pun privind prin gene

Setilă

Și poate fi o muncă?